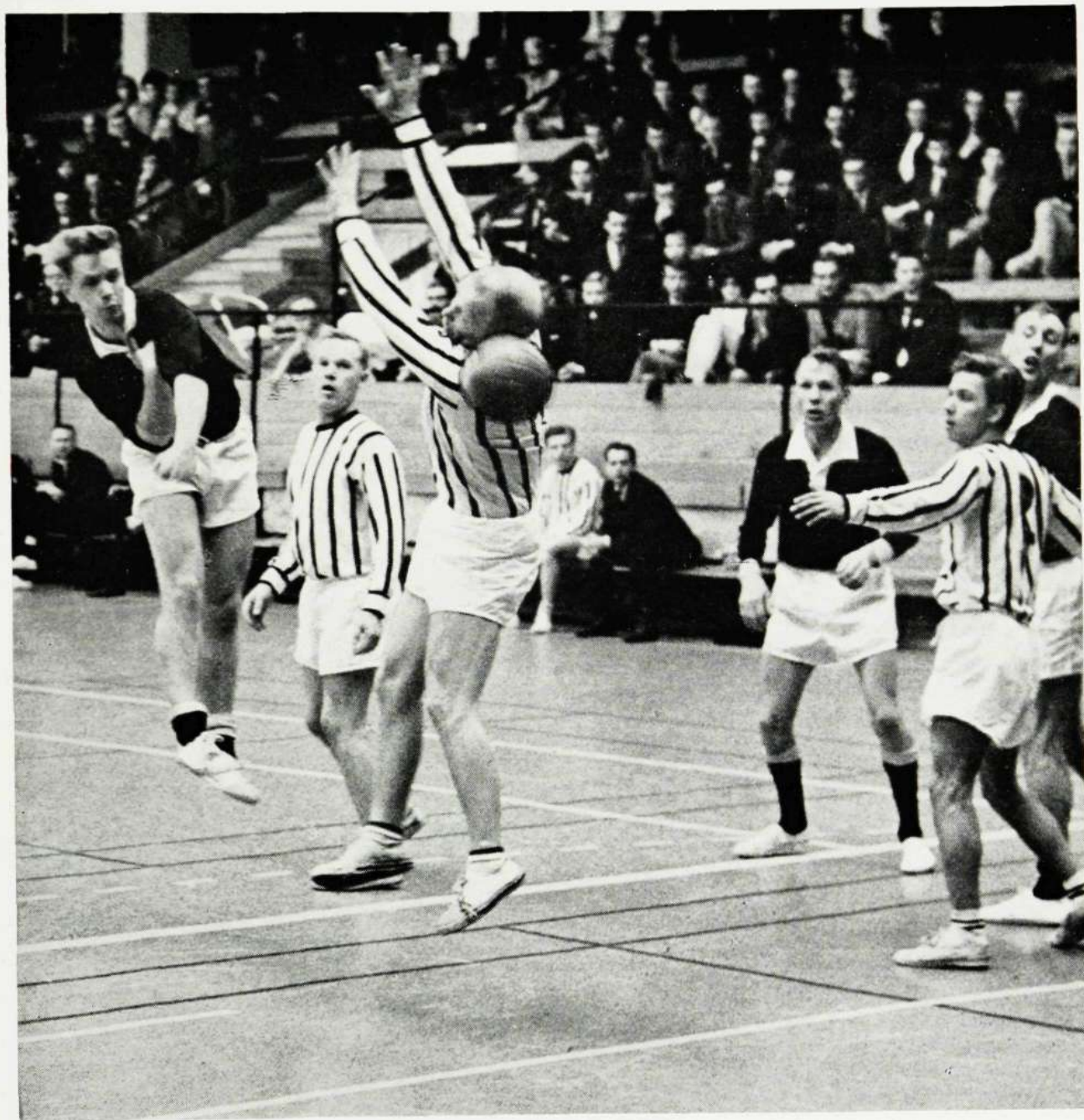

Kontakten

Ericsson
LM

LM-ARNAS TIDNING

NR 2 1967

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvärlig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 2453
Redaktionssekre.: B H W Ekstrand, tel. 4036

Redaktionskommitté:

Gertrud van der Laken, Vt 36 tel. HF 2736
Arne Lövdar, Xr, tel. HF 4036
Folke Zandin, Vas, tel. HF 2611
Einar Österlund, Vt 18, tel. HF 2108

Lokalredaktörer:

Malte Björklund BA, Hans Hansson, Erga
E Wandel, Gröndal, C Åhsberg Kabel-
verket, Älvsjö, G Falkman, Huddinge,
Alf Carlsson, Katrineholm, S Alfredsson
Mölnadal, Ivar Rohdin, Söderhamn, G Ja-
cobsson, Visby, Å Elmquist, Örebro, G
Svensson, Alpha, J Schein, DKB, Lars
Christofferson LMS, PO Nyhult, Rifa,
S Hallstedt, Ermi, A Hofström, SIB, L Falk,
Alingsås, L Eneroth, SRA, A Kvarnfors,
Norrköping

Omslagsbilden:

Koncernens största KCM genom tiderna
gick den 4 och 5 mars i Karlskrona. Det
tävlades i badminton, bordtennis, bowling,
handboll och simning. Vårdfolket vann
bland mycket annat också handbollsfinalen
i grupp A mot HF. Här skuter Carlo Emils-
son ett av Karlskronas mål.

Foto: Jan E Ohlsson, Karlskrona

Ur innehållet:

Sida

Världen runt med LME	23
Högertrafikomläggningen	24
Gyllingaffären	26
Bättre sjukhusradio	26
Världens största kondensator	27
Rationell blankett hos X/Bfa	28
Klubb i svensktoppen	32
F.d. löpare silverman på KV	33
Sällskapet LME	33
Rikssamlingen mot cancer	34
T-STAKO jubilerar	35
Min enda gammalgädda	36
Koncernmästerskap	37

Organisationsändring

■ Enligt beslut av bolagets styrelse kommer direktör Yngve Åkesson, SKVC och KVC, i sin befattning som chef för Kabelverket i Älvsjö, att från och med den 1 maj ingå i moderbolagets direktion för att följa och samordna koncernens produktion och försäljning inom kabelområdet.

■ Med anledning av att överingenjör John Zoettermann, Dpu, uppnår pensionsåldern, har civilingenjör Håkan Ledin utsetts till hans efterträdare som chef för Dpu - produktionsfrågor (utlandet) inom direktionsavdelningen - från och med den 1 juli. Ingenjör Ledin utnämns samtidigt till överingenjör.

Överingenjör Zoettermann kvarstannar tills vidare i tjänst efter den 1 juli och står till PD:s förfogande på tjänsteställe Dp för att handlägga vissa ärenden rörande fabrikena i Brasilien, Mexico och Spanien.

■ Överingenjör K G Hansson, X/IC, har i samband med X/I:s flyttning till Årstadal den 1 april utsetts att vara sammanhållande i gemensamma frågor för enheterna där.

■ I samband med att civilingenjör Edsman lämnar sina befattningar som DpteC och VbtC vidtas följande organisationsändring.

Som ny DpteC med uppgift att bereda tillverkning av elektronikutrustning och uppläggning av speciella projekt och processer har utsetts civilingenjör Göran Flodman.

Som ny VbtC med uppgift att bereda tillverkning vid huvudfabriken har utsetts ingenjör Rune Erdfelt.

■ Till herr Evald Nyströms efterträdare på verkstadsbokföringen, Ev, utsågs den 1 april nuvarande GVPc herr Bernhard Lehist.

Herr Lehist får beteckningen EvB och svarar för verkstädernas kostnadsbokföring och kalkyler. Han kommer även att tjänstgöra som ställföreträdare för EvC kamrer H Törnqvist.

■ Den 1 april underställdes de i Utvecklingsavdelningen ingående enheterna Up och Ut direkt TD. Som direktionsavdelningssektioner får de beteckningarna Dtp och Dtg.

I utlandstjänst

■ Ingenjör Gunnar Bisgaard har avslutat sin tjänstgöring som montagechef i Tunisien.

■ Ingenjör Sven Olov Carlstedt har slutat sin tjänst i Thailand och tjänstgör sedan den 10 januari på avdelning G/Fuo.

■ Direktör Sven Oscar Englund har avslutat sin tjänstgöring i Spanien och tjänstgör sedan årsskiftet på avdelning Df.

■ Ingenjör Lars Engvall, X/Y, tjänstgör i Grekland sedan den 4 mars som försäljningsingenjör.

■ Ingenjör Bengt Forsberg, T/Fbl, tjänstgör som försäljningsingenjör i Portugal sedan den 10 mars.

■ Direktör Ivar Hilfing har flyttat från Mexico till Spanien, där han tjänstgör som bolagschef sedan den 27 oktober 1966.

■ Herr Lennart Johansson, Dpu, tjänstgör som maskintekniker sedan den 20 februari i Mexico vid Latinoamericana de Cables S.A.

■ Ingenjör Willy Johansson har avslutat

sin tjänstgöring i Egypten och tjänstgör på avdelning Df sedan den 1 mars.

■ Direktör Nils Kjellander har flyttat från Venezuela till Mexico, där han tjänstgör som bolagschef vid TIM sedan den 7 januari. Samtidigt verkar han som sammanhållande LME-chef i Mexico.

■ Herr Carl-Eric Nordin har avslutat sin tjänstgöring i Egypten och tjänstgör sedan den 22 februari på avdelning Drr.

■ Ingenjör Gunnar Ohlsson har återvänt från Jugoslavien och tillträdde under mars månad en befattning som montageingenjör vid Teleconstrutora S.A. i Mexico.

■ Ingenjör Alvar Olsson, Dpu, har sedan den 14 februari specialuppdrag i Brasilien under en tid av cirka ett år.

■ Herr Henry Radevall, Drr, tjänstgör i Venezuela som ekonom sedan den 26 mars.

■ Ingenjör Lennart Rosell, X/V, tjänstgör sedan den 16 februari i Panama som försäljningsingenjör.

■ Ingenjör Lars Rönnebrink har återvänt från uppdrag i Syrien och tjänstgör sedan årsskiftet på Nätavdelningen.

■ Ingenjör Bertil Sellen vistas sedan den 3 januari på specialuppdrag vid L M Ericsson Pty Ltd., Australien.

■ Herr Lars Silfverling har avslutat sin tjänstgöring i Chile och är sedan den 16 januari i tjänst på avdelning Dfu.

■ Ingenjör Lennart Stålvant har flyttat från Brasilien till Mexico, där han sedan den 7 februari tjänstgör som kontrollchef vid Teleindustria S.A. de C. V.

■ Ingenjör Stig Söderqvist, Nätavdelningen, tjänstgör i Mexico sedan den 4 januari.

■ Ingenjör Jahn Wennerholm, X/E, tjänstgör som försäljningsingenjör i Irland sedan den 30 januari.

NYA PATENT

i koncernen under tiden 14 oktober 1966 -2 mars 1967 (förteckningen anger uppfinnarens namn och tjänsteställe, uppfinningens titel och patentnummer).

Assow B H, T/Kns, Gustafsson R H, T/KenC - Anordning för skydd mot överströmmar och överspänningar - 211.413.

Porsner S U, G/At - Anordning vid en myntapparat avsedd för mynt av olika storlek - 211.552.

Skaar Knut, EB - Kopplingsanordning för signalering av motståndändringar i en ledningsslinga - 211.978.

Marinic J, HF/X/Kel - Enrulls linje- och brytrelä med linjeblockad - 212.263.

Forts. på sid. 34

Världen runt med LME

Betydande Venezuelaorder

L M Ericssons dotterbolag i Venezuela, Compañía Anónima Ericsson, har av landets centrala telefonförvaltning tilldelats en mycket betydande beställning på telefonstationsmateriel. Projektet omfattar leverans och installation av 12 helautomatiska telefonstationer av L M Ericssons koordinatväljartyp för sammanlagt 69 000 linjer.

Ordern har erhållits i mycket hård konkurrens med amerikanska, tyska, japanska, kanadensiska och holländska telefon-tillverkare och beloppet uppgår till drygt 42 miljoner kronor, som finansieras med lån från världsbanken.

Beställningen avser dels utökning av telefonnätet i huvudstaden Caracas med sammanlagt 42 000 linjer, dels utbyggnad och automatisering av nätet i sex landsortsstäder.

L M Ericsson är etablerade i Venezuela sedan 1948 och har redan tidigare haft goda försäljningsframgångar i detta land. I dag finns automatiska telefonstationer av L M Ericssons system för över 40 000 abonnenter i Venezuela.

En order på utrustningar för helautomatisering av interurbantrafiken omfattande en internationell och tjugosex nationella förmedlingsstationer är för närvarande under leverans.

Kuwait äter aktuellt

Ett nytt stort kontrakt tecknades den 27 januari i år med telefonförvaltningen i Kuwait. Kontraktet omfattade 19 000 nr ARF fördelade på fem nya centraler samt utökning av fem tidigare beställda stationer. Totalt har L M Ericsson under mindre än ett år fått beställningar på sammanlagt 35 000 nummer.

De första fem levererade centralerna håller för närvarande på att monteras i rask takt och man räknar med att fyra av dessa skall sättas i drift redan under november månad i år. Det innebär 8 000 linjer inklusive samarbetsutrustning med befintliga steg-för-steg centraler.

Kuwait har för närvarande världens största nationalinkomst per capita och ut-

Kontraktet mellan L M Ericssons dotterbolag i Venezuela (CEV) och landets centrala telefonförvaltning (CANTV) undertecknas av från vänster verkst. dir. vid CEV Sven Wenhammar, verkst. dir. vid CANTV Dr. Jorge Armard samt förvaltningens juridiske konsult Dr. Luis Hernandez Rovati.

vecklas snabbt tekniskt och socialt. L M Ericssons goda etablering i landet skapar en icke oväsentlig goodwill för koncernen även inom den övriga arabvärlden.

Bf-telefoni i Centralamerika

Det första internationella bärfrekvens-telefonisystemet mellan Guatemala och Mexico idriftsattes under första halvåret 1966 på initiativ av det mexikanska telefonbolaget TELMEX, som också svarade för installationen.

Man enades med det statliga telefonbolaget i Guatemala, GUATEL, om att

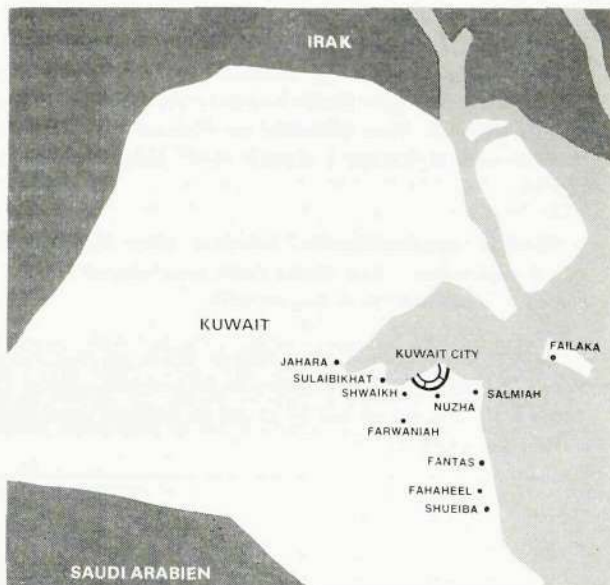
installera ett luftledningssystem och valde då LME:s 12-kanalsystem kompletterat med ett 4-kanalsystem.

Telefonbolagen i Guatemala och grannlandet El Salvador har beslutat fortsätta söderut med systemet och avser att bygga en luftledning mellan de båda ländernas huvudstäder, Guatemala City och San Salvador.

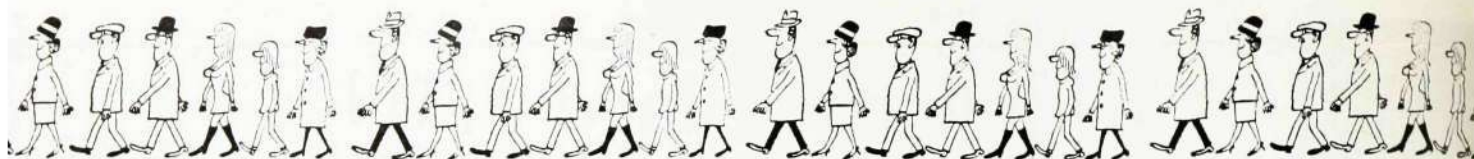
I början av året fick Transmissionsdivisionen beställning på terminalstativet för Guatemala City och man väntar att San Salvador inom kort skall inkomma med order på sin Bf-del.

Då det är den första beställningen från dessa länder till Transmissionsdivisionen får ordern betraktas som speciellt glädjande.

I och med den nya ordern har L M Ericsson kontrakt på ARF-stationer i de på kartan angivna orterna.

Vi skall inte öva högertrafik före dagen H, och vi skall egentligen inte prata högertrafik förrän dagarna närmast trafikomläggningen. Det som förväntas av oss är att vi skall bygga upp eller putsa av en redan införskaffad positiv inställning till själva omläggningen. Sedan skall vi gå in för att bli mer trafikmedvetna vänstertrafikanter. Ju bättre vi klarar vänstertrafiken desto bättre högertrafikanter blir vi, säger trafikpsykologerna.

skal och bli en av oss.) Ändå är det fotgängarna som kommer att få det svårast vid omläggningen, speciellt de äldre. Vänsterreflexen ligger djupt rotad hos svenska folket, sägs det.

Dagen H skall landets två miljoner bilförare börja väja åt höger. Vi som går till fots måste också lära om.

Uppmaningen riktas till fotgängarna. Vi skall gå mot trafiken även efter dagen H (där särskild gångbana saknas).

en del andra högertrafikländer har också vänstertrafik på sina järnvägar. Även fransmännen fick hjälp från vänstertrafiklandet England med sina första järnvägsbyggen.

I många portar och trappor t. ex., som utan större olägenhet kan användas i sitt nuvarande skick även efter dagen H, får vi möta vänstertrafikregler under obestämmd tid efter dagen H.

Trafiken kommer från VÄNSTER

Gå mot trafiken!

Trots att vi skall ta det försiktigt, när det gäller att tala om högertrafik, har vi fått höra rätt mycket om hur vägar, gator, motorfordon och motorfordonsförare skall anpassas till högertrafiken. Men, vi fotgängare är bortglömda i sammanhanget, förefaller det. (Ja, jag säger vi fotgängare. Även den mest inbitne bilist måste ibland knäppa upp säkerhetsbältet och lämna sitt skyddande plåt-

Det hade naturligtvis varit enklare för informationspsykologerna, att kunna be alla trafikanter hålla till höger efter dagen H. Regeln att fotgängarna skall gå mot trafiken vill man dock inte släppa. Men – och här fortsätter de besvärande inkonsekvenserna – även i andra sammanhang kommer fotgängarna att träffa på vänstertrafikregler efter dagen H.

Vissa avgränsade trafiksystem som SJ och Stockholms tunnelbana kommer att behålla vänstertrafiken. Frankrike och

Vad säger trafikforskarna?

Hur kommer fotgängarna att klara övergången till högertrafik? Kommer reformen att lyckas mindre väl därför att fotgängarna ständigt tvingas förflytta sig mellan höger- och vänstertrafiksystem?

Det säkraste svaret på dessa frågor är: vi vet inte! HTK:s vetenskapliga arbetsgrupp har genom simulatorexperiment konstaterat att bilister (nu måste vi knyta an till den kategorin ett tag igen), som först lär in vänsterkörning och sedan högerkörning och så vänsterkörning igen, gör flera fel i trafiken efter en sådan blandad inlärning. Det är därför som HTK avråder bilisterna att träna högerkörning före dagen H. Risken för att man skall blanda ihop vänster- och högertrafikbeteende är för stor.

Hur fotgängarnas förflyttningar mellan vänster- och högertrafiksystemen kommer att påverka trafiksäkerheten efter trafikomläggningen har man däremot inte belyst genom vetenskaplig forskning. Man vet inte heller hur en människas inlärd beteende för ett vänstertrafiksystem för fotgängare kommer att påverka uppträdandet i ett högertrafiksystem för fordon.

HTK:s vetenskapliga arbetsgrupp gissar att den kvardröjande blandningen av vänster- och högertrafiksystem för fotgängare kan förlänga inlärningstiden för högertrafik, men i så fall endast i obetydlig grad.

SVERIGES RADIO

spelar en central roll i informationsarbetet inför dagen H. Via radio, TV och andra media påbörjades under mars en informationskampanj om vad som händer i samband med trafikomläggningen. Informationsarbetet lugnas därefter ner under sommaren. Den 20 augusti startar så den stora intensiva kampanj, som skall nå fram till samtliga som uppehåller sig i Sverige.

Dagen före dagen H kommer utifrån sett att te sig lugn. Trafikstopp råder. Många nöjesarrangemang kommer att vila för att inte locka ut folk i onödan på vägarna. Sveriges Radio kommer att ha stort pådrag för att underhålla alla hemmasittarna. Man planerar en Hylands Högerhörna, Högertrafikvaka med artister och reportage i mängd samt Högertrafikaktuellt med reportage natten ut.

Särskild uppmärksamhet kommer efter trafikomläggningen att riktas mot den 4 september – den första stora arbetsdagen – och den 8 september – det första veckoslutet med högertrafik.

Under mars månad genomförde HTK en stor rekryteringskampanj för att värva frivilliga till det förestående högertrafikarbetet. Om Ni har intresse av att delta i det arbetet så ber vi er att ta kontakt med den lokala högertrafikkommittén på platsen.

Livsviktigt — se åt vänster!

Efter dagen H kommer fordonstrafiken från vänster på den del av körbanan som ligger närmast oss, när vi skall korsa en väg eller en gata. Var och en som promenerat i en högertrafikstad vet hur svårt det är, att komma ihåg att först titta åt vänster — och hur obehagligt det känns att upptäcka att bilarna kommer från »fel» håll. Varje fotgängare, som

För att trafiksäkerheten skall öka måste de enskilda trafikanterna naturligtvis följa reglerna.

Respektera reglerna!

Många av de nya reglerna trädde i kraft den första januari. Första tiden följde vi gångtrafikanter reglerna ganska väl.

Än mer beklagliga rapporter talar om, att under februari månad dödades 10 fotgängare. Sju av dessa påkördes utanför övergångsställe och två på ett obevakat övergångsställe. En dödad gående gick mot rött ljus.

Som trafikanter uppträder vi i ett spel där våra medagerande — medtrafikanterna — förutsätter att vi lärt oss rollen och uppträder i enlighet med för rollen givna anvisningar. Gör vi inte det skapar vi

... se åt VÄNSTER!

inte ser åt vänster först i högertrafiken, är en allvarlig trafikfara. Att lägga om »se åt höger och sen åt vänster och så snabbt åt höger igen» — reflexen till en »se åt vänster först» — reflex, blir en av de viktigaste och svåraste uppgifterna för oss fotgängare.

150 000 vägledare ger råd

Vi nämnde — litet vårdslöst kanske — i inledningen, att det förefaller som om fotgängarna verkar bortglömda i förberedelsearbetet inför dagen H. Vi måste med eftertryck avliva den föreställningen.

Man kommer att göra allt för att nå fotgängarna med information och utbildning. Hela det stora fältarbete, som HTK organiserat för att genomföra trafikomläggningen, kommer i stor utsträckning att ta sikte på alla dem som går i trafiken. Även cyklisterna kommer man att ägna sig åt med extra omsorg. Under tiden närmast efter trafikomläggningen kommer 150 000 specialutbildade vägledare att finnas till hands för att ge råd, anvisningar, skydd och hjälp åt fotgängare.

I nu pågående trafiksäkerhetsarbete — som alltså syftar till att göra oss till mer medvetna och bättre vänstertrafikanter — inriktas intresset också speciellt på att öka säkerheten för de oskyddade trafikanterna. De nya trafikreglerna — t. ex. att vi inte skall gå mot rött ljus — är nödvändiga steg i det arbetet.

Efter februari månads utgång visar dock rapporter från olika delar av landet, att fotgängarnas uppträdande vid obevakade övergångsställen är otillfredsställande. Vi går i stor utsträckning ut i körbanan utan hänsyn till fordonstrafiken. Vi underlåter att använda övergångsställen där sådana finns i närheten. Respekten för trafiksignalerna har avtagit. Fordonsförarnas hänsynstagande till oss fotgängare syns däremot ha förbättrats i förhållande till vad som tidigare varit fallet.

Innan de gående har lärt sig att »sinsemellan väja till höger» kan det bli besvärliga situationer.

förvirring och ökar olycksfallsriskerna. Trafikspelet är redan nu så snabbt och hårt, att även en tillfällig liten tanklöshet kan bli ödesdiger.

Om ingenting annat hjälper, bör åtminstone katastrofreporterna och de enskilda tragedier, som ligger bakom dessa, få oss att verkligen respektera givna trafikregler.

REGERINGEN HAR FASTSTÄLLT

de särskilda regler, som kommer att gälla i samband med trafikomläggningen. Under augusti månad och fram till kl. 01.00 den tredje september gäller allmän hastighetsbegränsning med 90 km/tim. (Motorvägarna är undantagna.)

*

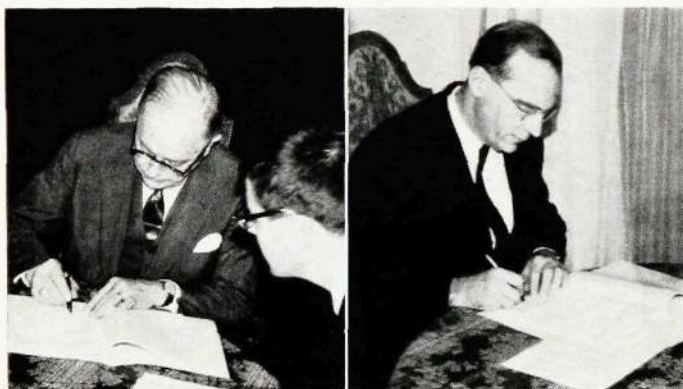
Allmänt trafikförbud gäller mellan kl. 01.00 och 06.00 den tredje september. Länsstyrelsen kan besluta om lokal förlängning av trafikstoppet inom 15 timmar före och 9 timmar efter dessa tidpunkter. De enstaka bilar med särskilt tillstånd, som befinner sig på vägarna morgonen den 3 september, skall stanna kl. 04.50 och under de därpå följande 10 minuterna föra över fordonet till utgångsläge för högertrafik. Kl. 05.00 införs högertrafiken officiellt. Efter kl. 05.00 den 3 september och tills vidare råder hastighetsbegränsning till 40 km/tim. (där 50 km/tim. nu råder) och 90 km/tim. på motorväg. I övrigt råder hastighetsbegränsning till 60 km/tim. under tiden fram till och med den 5 september och 70 km/tim. därefter.

*

Kl. 06.00 den 3 september eller vid den senare tidpunkt som länsstyrelsen bestämt får allmänheten börja flytta över sina fordon för högertrafik. Flytningen skall vara avslutad senast kl. 24.00 samma dag. I den blandade trafiksituation som råder under söndagen är det naturligtvis tillrådligt att iakttaga största försiktighet.

Gyllingaffären

Till vänster verkst. direktören Bertil Gylling med sonen dir. B Gylling jr samt t. h. VD Björn Lundvall, LM Ericsson, i färd med att skriva under kontraktet.

»Från att ha varit konkurrenter skall vi nu genast vara arbetskamrater och i alla situationer dra åt samma håll. Det beror nu på Er själva och naturligtvis på LMS-personalen, om vi skall lyckas skapa den fortsatta expansion som blir grunden för anställningstrygghet och intressanta uppgifter för individerna.»

Ovanstående rader ingår i ett hälsningsbrev till »Gyllingarna», som LMS' verkst. dir. P-B Janson skickade till sina nya medarbetare i mitten av februari.

Mera påtaglig kontakt med LMS fick de nya medarbetarna några veckor efter överlåtelsen genom gruppvisa besök i Bollmorallokalerna. Orienterande redogörelser om LMS' verksamhet, organisation och den framtida utvecklingen lämnades i hörsalen av avdelningscheferna vid en allmän frågestund.

Forts. på sid. 34

Casa-produkt ger bättre sjukhusradio

Under förra året startade ett av L M Ericssons dotterbolag, Casa Konsult AB, internt CAS, i samarbete med bl. a. LMS utvecklingen av en ny bordsapparat att användas på sjukhus. Den utgör en del i signal- och jouranläggningen VISOVOX, som bl. a. finns på Karolinska sjukhuset i Stockholm.

*

Tillverkningen har nu kommit igång och avsikten är att ta fram en första serie om 5 000 exemplar. Försäljningen sköts av LMS.

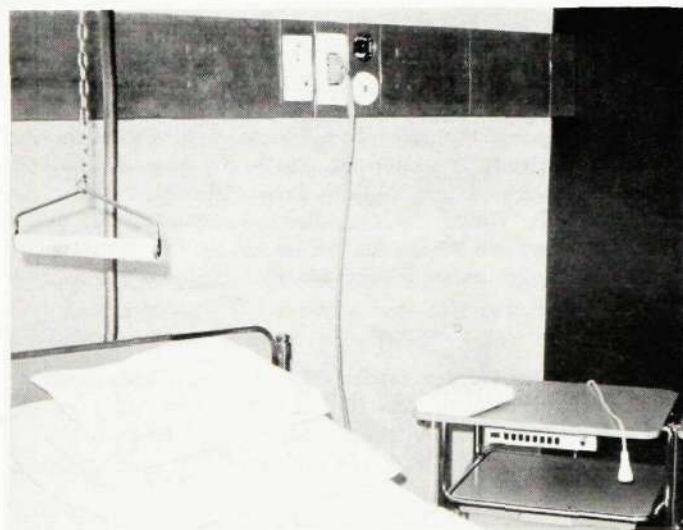
På de sjukhus som har VISOVOX kan patienten med hjälp av den här apparaten själv välja bland radions programkanaler eller ta in TV-ljudet. Så småningom blir det också möjligt att ge patienten TV-bilden via små monitorer intill sjukhussängen.

Bordsapparaten placeras på nattduksbordet intill patientens säng. Fastsättningen är mycket enkel. Den sjuke kan själv lossa apparaten och ha den liggande i sängen. Formatet är så pass litet att patienten får plats med apparaten i ena

handen och kan sköta knapparna med den andra.

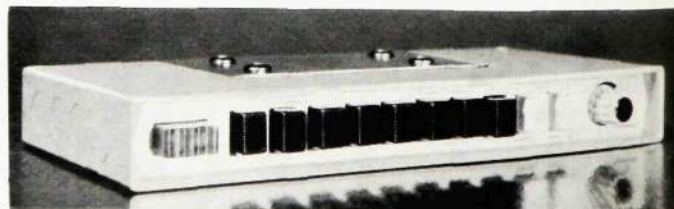
Vid ofrivillig flyttning av det ofta hjulförsedda nattduksbordet hände det att kontaktdonen slets sönder. En helt ny kontakttyp förhindrar sådant och gör det möjligt att dra ut kontakten åt vilket håll som helst.

Apparaten är av ABS-plast och uppdelad på två större enheter. Den ena innehåller knappsats och anslutningsdon och den andra högtalare, som endast behövs i undantagsfall. Vidare är den kon-

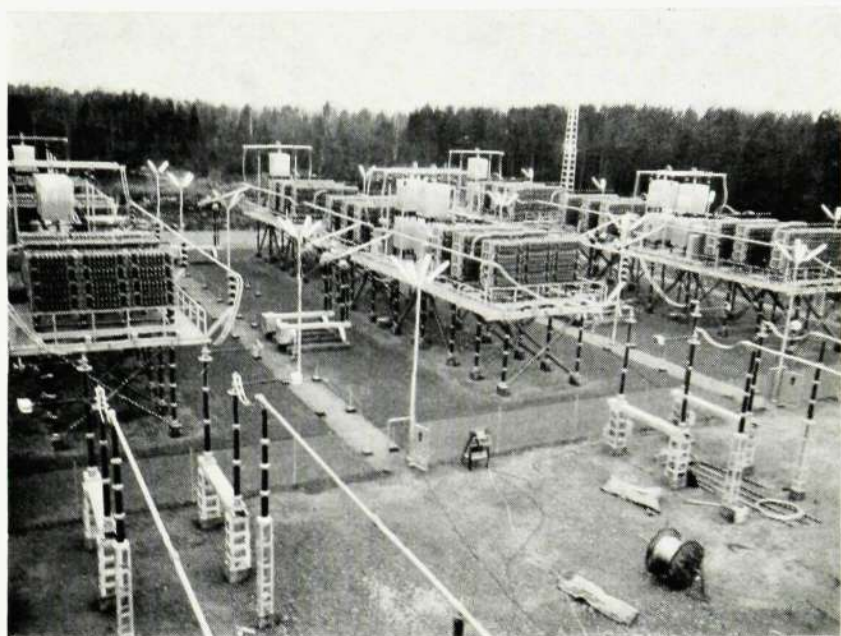
Apparaten är placerad under nattduksbordet intill den sjuke. Den går lätt att lossa från sitt fäste, om patienten vill ha apparaten liggande i sängen.

Nedan visas bordsapparaten med den refflade signalknappen längst till vänster. Knapparna har följande funktioner från vänster: 4 st. för radio, 1 st. reserv, 2 st. för TV-ljudet, 1 st. för sänglyset och 1 st. för nattlyset. Sist i raden ligger en ratt för kontroll av ljudstyrkan.

Vittersjöbatteriet är en imponerande anläggning som blev klar för drift i december förra året.

En SKV-leverans

Världens största kondensator

Sieverts Kabelverk har levererat kondensatorutrustningen i det nya batteriet i Vittersjö i Gästrikland. Det är Sveriges sjunde seriekondensator i en storkraftledning och störst i världen vad gäller effekt.

Strömmen slogs på i mitten av december förra året. Kondensatorn består av 5 832 enheter och är inkopplad i en 400 kV-ledning mellan Hjalta och Enköping.

Innan det blev klart för idriftsättning utfördes en hel del prov som kunde utföras på en dag mot normalt två, men som komplicerades av att mätapparaturen måste placeras på isolerade ställningar uppe på 400 kV-plattformarna. Starten skedde från markplanet på elektrisk väg medelst fotoceller.

Sieverts Kabelverk har levererat Sveriges samtliga större kondensatorer för

storkraftledningar och var först i världen med en dylik i Alfta 1950. Då rörde det sig om en 48 mil lång 220 kV-ledning mellan Stadsforsen och Hallsberg. Erfarenheterna blev utmärkt och fyra år senare kom den första 400 kV-kondensatorn i bruk. Med jämna mellanrum har sedan resterande sex anläggningar tagits i drift.

Ledningen i vilken den nya seriekondensatorn inkopplas är 40 mil lång men har genom kondensatorn – bildligt talat – krympt till 18 mil. Överföringskostnaderna minskas därigenom med 15 %, vilket i reda pengar betyder en vinst på ca 3 miljoner kronor per år. Totala anläggningskostnaden för seriekondensatorn är 11,5 miljoner kronor.

Man kallar det här med att förkorta en ledning för seriekompensering – genom att införa kondensatorer i en ledning slipper man bygga nya dyra ledningar, när en ökning önskas av effekten. Fördelarna insågs tidigt och redan i mitten av 30-talet gjordes försök som dock strandade på vissa störningsfenomen.

Försöken fortsatte i slutet av 40-talet då man kände till hur en tillförlitlig skyddsutrustning kunde konstrueras samtidigt som kondensatorstillverkningen hade förbättrats.

Vid de prov som utfördes före starten i Vittersjö fanns bl. a. representanter från ett kraftföretag i Caracas, Venezuela. Man skall enligt svenskt mönster installera fyra seriekondensatorer 1969 på sitt 230 kV-nät.

struerad så att samma ytterhölje kan användas för båda enheterna.

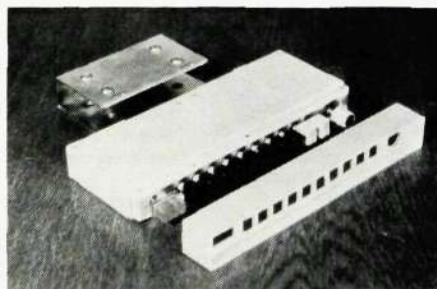
Apparatenheten kostar 104 kronor och tillsammans med högtalardelen inte över 200.

I panelen sitter elva knappar. Man kan manövrera ljudet till fyra radioprogram och två TV-kanaler. Säng- och nattljus går också att dirigera via apparaten. En ratt för volymkontroll ingår liksom en återställningsknapp.

Dessutom finns en signaltryckknapp som behövs om den sängliggande behöver tillkalla hjälp från sjukhuspersonalen.

Placeringen av knapparna diskuterades mycket innan den slutligen fastställdes. Signalknapp och nattljus ansågs viktigast och sitter därför på var sin ytterkant. Signalknappen är därtill refflad för att vara lätt att hitta i den långa knappsatsraden.

Utrustningar av den här typen, som kommer i så intim kontakt med den sju-

För att effektivt kunna göra rent omkring tryckknapparna lyfter man bort ramen framför dem med ett enkelt handgrepp.

ke, kräver en effektiv rengöring mellan varje ny patient. Genom ett enkelt handgrepp lyfts ramen bort kring knappsatsen och det går att komma åt med desinfektionsvätska på annars oåtkomliga ställen. Se ovanstående figur.

Rationell styr arbetet

Ritningar, ritningar, ritningar. LME-koncernen med sina ofta mycket avancerade konstruktioner och ett omfattande produktsortiment kräver för att kunna fungera ritningar i nästan ofattbar mängd.

Den konstaterandet gör man, när ingenjör Gunnar Mattson, X/BfC, talar om att HF:s ritningscentral under årets första 9 veckor i genomsnitt klarat av drygt 5 000 dokumentnummer varje vecka. Och då varje nummer inte alltid innebär en enstaka kopia blir antalet ännu mer imponerande. I år beräknas produktionen komma upp till ca 26 ton i ljustkopieringspapper och omkring 20 ton i offset.

Anledningen till Kontaktens besök var den rationella arbetsrutin som nyligen införts i samband med övergång till en ny

typ av beställningsblankett för ritningskopior. Blanketten består av en sats om sju blad och är ett resultat av den pågående kontorsrationaliseringen som bedrivs med hjälp av Dhr.

Den irritation som långa leveranstider skapar hos såväl beställaren som ritningscentralens personal kan numera anses vara eliminerad. Målsättningen är att ingen skall behöva vänta längre tid än 3 dagar på en beställning.

Det nya systemet innebär, att inkomna beställningslappar samlas ihop i buntar om ca 400 st. Denna bunt behandlas som en enhet och bildar en s. k. arbetscykel. Buntens sorteras först efter ritningsnummer och grupperas sedan efter ritningsformat. Originalen plockas ut ur arkiv-

skåpen, kopior framställs och en distributionscentral får så småningom hand om dessa. Kopiorna placeras i fack med ledning av de två sista siffrorna i beställarens rumsnummer. En arbetscykel har fullbordats. Normalt brukar man hinna med två sådana varje dag. Kopieringen av den första cykelns material startar vid arbetets början på morgonen och den andra klockan 13.

Kontaktens medarbetare frågade ritningscentralens damer vad de tyckte om rationaliseringen och svaren blev genomgående positiva. Några ex.:

– Arbetet flyter jämnare. Det var bra förut, men nu är det bättre. Det blir ingen trängsel framför arkivskåpen numera. Man ser att antalet beställningar är mindre när dagen är slut. Visserligen blir arbetet mera tidsbundet, men ändå lugnare på något sätt.

Illustrationerna här intill ligger i »cykelordning» och bör tillsammans med den beskrivande bildtexten ge en god uppfattning om beställningens väg genom X/Bfaa fram till leverans av kopian.

1 Ett beställningsset lämnas in till ritningscentralen X/Bfaa av fröken Helga Martens, X/Bgb. Fru Svea Nordström tar emot det och kollar att samtliga uppgifter finns antecknade och att dessa är rätt införda. Fru Nordström påpekar, att beställaren inte får citera någonting på blanketten och att en leveranstid alltid skall anges. Är det inte speciellt bråttom så ge Bfaa chansen att klara av verkligt angelägna beställningar genom att skriva en realistisk leveranstid!

Setet vandrar vidare till sorteringen (bild 2). Andra vägar än direkt över disk, som beställningar kommer in, är per post och via telefon. Man tar gärna emot telefonbeställningar, men antalet ritningsnummer är maximerat till 5 stycken, dvs. vad som får plats på en beställningsedel.

2 Här samlas beställningsedlarna och sorteras först i nummerordning som bestäms av ritningsnumret. Fru Lisbeth Rörvall har just fått in en cykel för sortering. Fru Stina Gustavsson formatsätter sedan beställningarna efter uppgifter som finns i elevatorn eller i pärmar.

Postigorkontoret i Stockholm använder sig f. ö. av samma sorterings-system.

blankett på X/Bfaa

3 Fru Ellen Lunding plockar här ut originalen efter de nummersorterade och formattsatta beställningarna. Vid uttagning av originalen används vagnar fördelade på olika format. Resultatet blir ett antal paket av i nummerordning och formatstorlek lagda original.

4 Originalen skall nu kopieras. Tillsammans med beställningssedeln kommer dessa in i ljuskopieringen. En modern maskinpark omfattande fem enheter, som skall utökas med ytterligare en, finns i drift. Vilken maskin som skall användas beror på formatstorleken. Meterlånga original på A4 bredd utgör inga problem betr. kopiering, men fordrar många tidsödande vikningar för att komma ned i hanterligt pärmformat.

En ny avancerad maskin sköts här av fru Inga Möller. Den arbetar enligt halvfuktsmetoden och tar format upp till A3. Fru Inga Carlsson plockar upp de färdiga kopiorna, ser till att antal, kvalitet osv. är korrekt. Ingenjör Oscar Fredriksson, chef för ritningscentralen, förhör sig ibland med fru Möller om maskinen fungerar till belåtenhet.

5 När det blir fråga om beställningar på över 10 kopior i A4-format görs plåtar som körs i offsetpress. Man har även möjlighet att fotografiskt minska större format till att passa för tryckning i press. Fru Ann-Marie Karlsson framställer åtskilliga tusen kopior varje dag.

6 Alla färdiga kopior tas om hand i distributionscentralen där de sorteras upp efter beställarens rumsnummer. Det är alltså viktigt att detta blir korrekt. Fru Marianne Wirsborg väger också kopiorna bl. a. för att få fram värden på pappersåtgången och för debiteringsändamål.

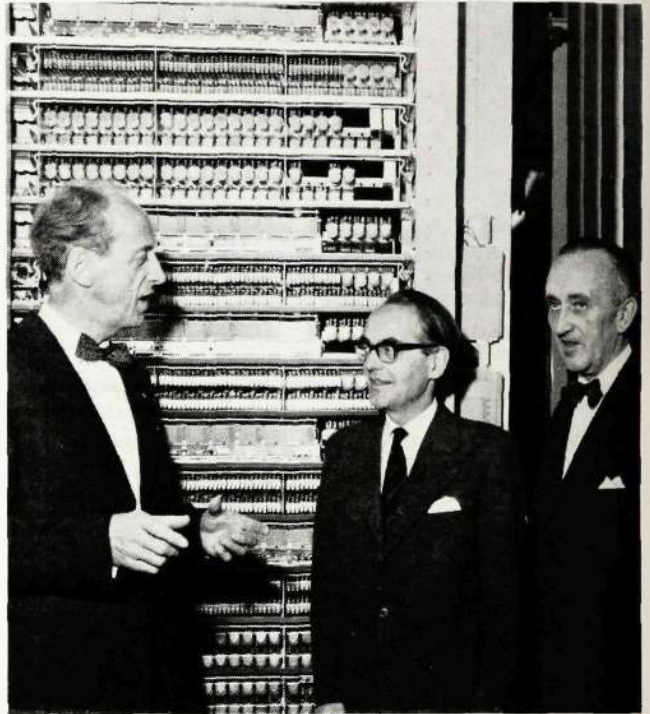
Beställningarna kollas med hjälp av huvudbeställningssedeln (som inlämnats av instansen på bild 2) och buntas. En cykel är därmed färdigbearbetad och kunden har snart sina kopior. Belåten, hoppas man, med en korrekt och snabb leverans.

Det nya byggsättet M4 har introducerats på högre nivå inom Televerket. Generaldir. Bertil Bjurell (närmast) och överdir. Torsten Larsson med verkst. dir. vid L M Björn Lundvall i bakgrunden följer intresserat med övering. vid Tellus Erik Eriksens arbete med skruvmejseln.

I december 1966 idriftsattes den stora kodväljarstationen Änggården i Göteborg. Anläggningen är inlänkad som en lokal förortsstation inom det i övrigt helt 500-väljarbetjänade nätet inom stadens rikt-nummerområde och har utbyggts till 14 000 nr. Bilden visar från vänster distriktschef Gustav Toshach, Televerket, övering. Sture Lauhrén, Telestyrelsen, och övering. Eric Ledin, L M Ericsson, framför ett av de förskjutbara »bokhylllestativ», som karakteriserar stationstypen.

I Caracas, Venezuela, anordnades en stor industriutställning i december förra året. L M Ericssons dotterbolag där, Cia Anónima Ericsson, visade upp ett flertal av koncernens produkter. Försäljningsing. Gösta Bergqvist vid dotterbolaget står här framför en LME-panel med bl. a. den lilla Mini-BX-växeln. Även större PABX-växlar ingick i koncernens kollektion.

Ericsson Telefonmaatschappij i Rijen, Nederländerna, har bl. a. levererat telefonutrustningen för det nya skolfartyget »Prinses Margriet». Båten är 228 fot lång och har en motorstyrka på 1200 hk.

Statsrådet Olof Palme åtföljd av statssekreterare Lars Peterson besökte HF den 9 mars i år. Det blev en okonventionell rundvandring i utställningshall och i de verkstadslokaler som tillverkar kodväljare och relädetaljer. På bilden t.v. studerar herr Palme intensivt förfarandet vid pådrivning av silverkontakter på kodväljarefjädrar.

Efter ett kortare besök på Transmissionsdivisionen, där det nya byggsättet M4 bl. a. introducerades för statsrådet, avslutades dagen med en demonstration av HF:s TV-studio för undervisningsändamål. Här kunde studieledningen glädja sig åt en mycket uppmärksam och tillika frågvis herr Palme.

På bilden överst t. v. syns en grupp glada utställningsbesökare med statsrådet Olof Palme och VD Björn Lundvall i mitten. Bakom dem står fr. h. statssekr. Lars Peterson, dir. Arne Stein och dir. Malte Patricks.

Att provringa någon gammal LME-telefon ingår ofta i besöksrutinen. Överst till höger bekantar sig herr Palme med 1878-års modell, den s. k. trumpeteten.

Den 20 och 21 februari besökte L M Ericssons styrelse företags fabriksanläggningar i Karlskrona. Fr. v. talman Erik Boheman, bankdir. Rune Höglund, dir. Wilhelm Söderman, vice-amiral Erik Anderberg (delvis skymd), tekn.dr. Marcus Wallenberg, VD Björn Lundvall, disp. Erik Olsson, LME i Karlskrona samt dir. Torsten Skytt, AB Rifa.

Klubb i svensktoppen

När klubben bildades år 1933 var medlemsantalet omkring 100 men steg snabbt genom åren och var år 1953 uppe i 1 234. Klubben hade då nått dimensioner som krävde ett radikalt grepp för att hålla arbetet effektivt. Ordförande och förhandlare kunde i en klubb av den här storleken lätt tappa kontakten med den enskilde medlemmen ute i periferin.

Man beslöt sig för att indela klubben i sektioner. Varje sektion blev en klubb i klubben med egen ordförande, styrelse och egna förhandlare. Man fick nu internt inom varje sektion behandla sina egna frågor under överinseende av en central klubbstyrelse, dit man remitterade ärenden av – ur klubbsynpunkt – centralt intresse.

Den enskilde medlemmen fick genom denna organisationsform en bättre kontakt med sina förtroendemän genom att informationskanalerna blev mera effektiva i båda riktningarna.

Antalet sektioner blev vid den första sektionsindelningen 1954 sex till antalet. Några år senare, när formen prövats och befunnits fungera till allmän belåtenhet, ökades antalet sektioner till sju och 1965 till nio.

Klubben utgör i sin nuvarande form ett välinrättat serviceorgan för sina medlemmar. Den direkta kontakten mellan klubbledning och medlemmar sker dels i form

Svenska Industritjänstemannaförbundets klubb vid huvudfabriken, »SIF-klubben vid HF», är med sina ca 2 500 medlemmar Stockholms utan jämförelse största tjänstemannaklubb.

av medlemsmöten och dels skriftligt genom bladet »Information», som är avsett att belysa frågor av lokal natur.

Den indirekta kontakten – förmedlad genom valda sektionsrepresentanter – etableras genom representantskapet, som också är klubbens beslutande organ. I representantskapet har varje sektion en representant för varje 20:e medlem.

Enligt stadgarna sammanträder representantskapet minst två gånger varje år och fattar då beslut i frågor som remitterats från klubb- eller sektionsstyrelse eller ärenden som tagits upp på mötet ifråga.

Förhandlingar i lönefrågor och tvistefrågor av annat slag, där en medlem påkallat klubbens hjälp, ombesörjs på klubb-nivå av fyra huvudförhandlare. På varje sektion finns dessutom ett antal sektionsförhandlare.

Vid de årligen återkommande lönevisionerna granskar förhandlarstaben den enskilde medlemmens lön och argumen-

terar för motiverade höjningar till individer och grupper.

Man utnyttjar därvid det av förbundet tillhandahållna statistiska materialet, som i regel ger möjlighet till lönejämförelse med ett stort antal liknande befattningar inom hela stockholmsområdet.

Specialkommittéer finns inrättade för frågor rörande högre tjänstemän och för kvinnor.

För att koordinera verksamheten och finna gemensamma framkomstvägar finns ett antal samarbetsorgan med klubbrepresentation. Sålunda ingår två representanter/sektion i samarbetskommittén för SIF-klubbarna inom LME-koncernen, två representanter i samarbetskommittén för de åtta SIF-storklubbarna i Stockholm och slutligen två representanter i den samarbetskommitté som finns för LO-, SALF- och SIF-klubbarna vid HF.

På det personalvårdande området inom företaget är klubben representerad med fyra platser i HF:s och fyra platser i T/TV:s företagsnämnd, och dessutom i: PRI-stiftelsen, Förslagsnämnden, Matrådet, Kontaktens redaktionskommitté, Hemming Johanssons kamrathjälpfond, Stiftelsen Midsommargården, LME:s barnkoloni och Fritidskommittén.

Klubbens expediti- och sammanträdeslokaler var under en lång följd av år förlagda till Midsommargårdshuset. Men för ca ett år sedan flyttade man till Valborgsmässövägen 11. Man har nu större utrymme och egen ingång direkt från gatuplanet.

När Kontaktenfotografen tittade in var klubbstyrelsen samlad till sitt månatliga sammanträde. Klubbasen Werner Sundell har med sina 10 år som ordförande numera klart distanserat den tidigare rekordinnehavaren Elis Lantz, som hade 8 år på ordförandestolen. En prestation som syns enorm i dessa tider, när man i allmänhet hänvisar till sitt stressande jobb så fort som valnämndsrepresentanten börjar slå sina lovar omkring en.

Klubbstyrelsen har följande sammansättning: Werner Sundell, ordförande; Stian Kvastad, vice ordf.; Arne Holmborg, org. sekr.; Ove Nordin, vice protokollsekr.

SIF:s klubbstyrelse samlad till månatligt sammanträde med deltagande fr. v. av Karl-Erik Eriksson, Herbert Schrader, Stian Kvastad, Artemi Kuller-kupp, ordförande Werner Sundell, Anna-Lisa Larsson, Sven Eriksson, Lars Algotsson samt Arne Holmborg.

Sammanhållande i olika frågor är: Sven Eriksson, företagsnämnds- och rationaliseringsfrågor; Artemi Kullerkupp, studie- och informationsfrågor; Werner Sundell, externa frågor; Stian Kvastad, lönefrågor, samt Lars Algotsson, specialkommittéfrågor. Vice org. sekr. och klubbmästare är Karl-Erik Eriksson. Protokollen skrivs av Anna-Lisa Larsson.

Frågor av brädslande natur tas om hand av styrelsens verkställande utskott, som består av ordföranden, kassören och org. sekreteraren.

Förman Ernst Ljungdahl vid Kabelverket väntar på silverplakett och aktier som disp. Nils Eklöv skall överlämna.

Sällskapet LME

Dir. Hans Werthén, som snart lämnar L M Ericsson för Electrolux, svarade på frågor vid Sällskapet LME:s brasafton på Högloftet i februari.

Frågestunden blev intressant, upplysande och inte minst uppskattad på grund av dir. Werthéns beredvillighet att söka ge svar även på mera »besvärliga» frågor.

En kortare presentation av Sällskapet följer nedan.

*

»Sällskapet LME utgör en sammanslutning av tjänstemän och f. d. tjänstemän vid L M Ericsson och med denna firma allierade företag och har till syfte att bereda sina medlemmar tillfälle till personlig beröring till gagn för ett gott samarbete dem emellan.»

Så står det i stadgarna för denna traditionsrika sammanslutning – man firade 40-årsjubileum i fjol.

Tilläggas bör kanske, att Sällskapet förutom den redan nämnda Brasaftonen, årligen arrangerar ytterligare två större fester. Varje maj äger en Vårbal rum på någon av Stockholms mer utpräglade värrestauranger, t. ex. Hasselbacken, Foresta eller Saltsjöbaden samt på hösten den uppskattade Gasmiddagen på Gillet.

Därutöver arrangeras två gånger om året ett studiebesök antingen hos ett av LME:s dotterbolag eller hos annat företag, vars verksamhet är av mera allmänt intresse. I fjol besåg Sällskapet exempelvis SKV och Sveriges Radio. För det mesta är dessa studiebesök förknippade med dans eller något underhållningsprogram.

Det enklaste sättet att bli medlem är att anmäla sig till – och delta i – en av Sällskapets sammankomster. Man blir då automatiskt registrerad som medlem och betalar någon gång under året åtta kronor som årsavgift. Detta gör man varje år tills besked lämnas att man ej längre vill vara med i Sällskapet.

F. d. löparens silverman på KV

Vid en enkel ceremoni den 27 januari överlämnade disp. Nils Eklöv silverplakett och LM-aktier till förman Ernst Ljungdahl för 50 års tjänst inom bolaget.

Ernst Ljungdahl kom till Kabelverket av en tillfällighet. Han började nämligen vid L M E på Thulegatan 1917 och något år senare deltog han i en fotbollsmatch mot Kabelverket i Älvsjö. Hans goda insatser i den matchen (Kabelverket förlorade) bidrog kanske i någon mån till att han omgående fick anställning vid KV i Älvsjö, som han sedan dess varit trogen.

Deltagandet i festerna kostar, men bara hälften mot vad en sådan fest- eller studiekväll egentligen kostar. Bolaget lämnar nämligen ett årligt bidrag till Sällskapet, som i stort täcker hälften av de budgeterade kostnaderna för middagar med artister och orkester.

Nya styrelser

Våren innebär för många av LME:s klubbar årsmöten och i samband därmed val av styrelse.

Verkstadsklubben, HF

Klubben avhöll årsmötet den 28 februari och styrelsen fick följande utseende:

Ordförande: Henning Augustsson, Vt 27
Kassör: Adolf Jansson, Vt 11

När dåvarande telefonverkstaden, som han först tillhörde, överfördes till Thulegatan, flyttade han över till detaljförrådet och efter ytterligare något år till dåvarande gummiverkstaden. När sedan plasten gjorde sitt intåg omkring 1935 förvandlades gummiverkstaden successivt till en plastavdelning. Sedan 1948 har Ernst Ljungdahl varit arbetsledare på avdelningen. Han har dessutom tillhört hemvärnet sedan starten 1941. Ernst Ljungdahl var i yngre dagar en aktiv idrottsman med många grenar på programmet. Som 800 m-löpare var han en av Sveriges bästa och med i uttagningen till olympiaden i Paris 1924.

Övriga: Bertil Karlberg, Vt 18
Gertrud van der Laken, Vt 36
Reimo Tanskanen, Vt 17
Runo Lindström, Vt 39
Anders Westrin, Vt 25

Arbetsledarklubben, HF

Årsmötet med årsfest ägde rum på Hotell Malmen den 10 februari. En uppskattad tradition är inbjudan av pensionerade arbetsledare, som ser fram emot mötet med sina gamla kamrater och kontakten med nya.

Ordförande: Gunnar Johansson, Vt 37
Vice ordf.: Gösta Wallin, F 81
Skr.: Torsten Tillman, Vt 27
Vice sekr.: Gustav Levin, TV/Vt 743
Kassör: Herbert Johansson, Vt 11

Arbetsledarklubben, KA

I Karlskrona valde man styrelse vid årsmötet den 27 januari.

Ordförande: Karl Sundberg
Skr.: Nils Strömberg
Kassör: Gösta Larsson
Ledamot: Ove Andersson

I brevet utlovades en organisationsplan med uppgifter om var och ens plats och arbetsuppgifter inom företaget så snart besked kommit om vilka som önskade bli LMS:are. Kontakten har talat med ekonomichefen Bertil Gråberg och fick beskedet, att en dylik plan ligger klar för offentliggörande under april. Själva organisationen förändras inte i någon större utsträckning, säger hr Gråberg, vad som sker blir huvudsakligen utökningar främst inom sektionsplanet.

Några poster har redan tillsatts, sålunda är LMS' VD P-B Janson chef för Gyllingkoncernens Telesektor och LME:s dir. Arne Mohlin ansvarig för produktionsfrågorna.

Som marknadsdirektör och chef för marknadsavdelningen tjänstgör civilekonom Sven Windrup från Gylling & Co.

På den svenska marknaden sammanslås Gyllings regionskontor med LMS' i Stockholm, Göteborg, Örebro, Malmö och Sundsvall.

Herr Gråberg omtalar vidare, att totalt har ungefär 240 tjänstemän och 125 kollektivanställda installatörer och reparatörer tillförts LMS. Av dessa hör ca 75 till Stockholmsdistriktet och av dem kommer ungefär hälften att få Bollmora som arbetsplats. Resten fördelas på LMS-lokalerna på Kungsgatan och Birger Jarlsgratan. Ett fåtal hamnar på HF i Midsommarkransen. Det är inte meningen att denna uppdelning av personalen på flera kontor inom Stockholm skall förbli permanent, men man får räkna med att det kommer att ta ett par år innan lokalfrågan blivit slutgiltigt löst.

Redan nu har en del av den berörda personalen flyttat in i HK i Bollmora, och inom några månader kommer samtliga LMS-anställda »Gyllingar» i Gröndal och en del av dem som finns på Ynglingagatan att ha lämnat sina nuvarande arbetsplatser. Om det skulle visa sig att utrymmet inte skulle räcka till för de nya LMS:arna, så kan det bli aktuellt att skaffa en del ytterligare lokaler.

Att i detalj bestämma och genomföra alla verksamheter kan naturligt nog inte ske med en gång. När den nya organisationen blivit helt klar återkommer vi med ytterligare information.

NYA PATENT

Forts. från sid. 22

Boström J G, UetbC, Karl H G, T/KteC – Anordning för uppmätning av förstärkningen hos en förstärkare under drift – 212.598.

Jacobaeus A C, HF/TD, Larsson T A, Tvt – Kopplingsanordning vid automa-

Riksinsamlingen mot cancer

Riksföreningen mot cancer startade i januari 1966 en brett upplagd insamling för att möjliggöra en fortsättning och en ytterligare intensifiering av riksföreningens sedan mer än 10 år bedrivna verksamhet för stödjande av cancerforskningen. Insamlingen benämndes »Riksinsamlingen mot cancer».

Från insamlingens så kallade löntagarkommitté, i vilken bl. a. LO, TCO och SACO är representerade, utgick ett upprop till alla organiserade anställda med rekommendationer att

stödja insamlingen, samtidigt som man hemställde att företagen skulle bidra med ett kontantbelopp.

Inom L M Ericsson hörsammades kallelsen på så sätt att moderbolagets styrelse den 17 februari 1966 beslutade anslå 50 000 kronor till ändamålet samt att frivilliga insamlingar skulle äga rum bland de anställda. Resultatet av verksamheten, som nu är avslutad, framgår av nedanstående tabell, där även dotterbolagens bidragsbelopp visas.

MODERBOLAGET

	Bolagets bidrag	Personalens insamling
HF, T/TV, GV		40 713:–
KA		13 854:–
Kh		4 967:–
KV		4 293:–
SÖ		–
Vy		6 940:–
MÖ/MI		13 491: 50
HU + ÖS		688:–
ÖR		533: 65
Totalt moderbolaget	50 000:–	85 480: 15

DOTTERBOLAG

ABA	2 000:–	3 599:–
DKB	1 100:–	5 579: 50
ITA	150:–	150:–
LMS	3 000:–	–
RIF	3 000:–	8 311:–
RMI	1 000:–	3 405:–
SER	484:–	516:–
SIB	500:–	1 029:–
SKV	6 000:–	16 740:–
SRA	5 000:–	8 753:–
Totalt dotterbolag	22 234:–	48 082: 50

**Totalt moderbolag
+ dotterbolag**

72 234:– 133 562: 65

**TOTALT FRÅN BOLAG OCH ANSTÄLLDA
205 796 KRONOR och 50 ÖRE**

tiska telefonanläggningar för väntning – 213.234.

Widl W H E, T/Kxg – Kopplingsanordning vid dataöverföring med automatisk korrigering av fel – 213.236.

Stauffer, P, LMS, Ziegler H R A, LMS, Tryckknappsomkastare för användning vid på en isolerande platta tryckta kretsar – 213.245.

Dahlblom, R A, HF/Xp, Landahl, B T, BO/X/Ge – Anordning för att till en telefonabonnent lämna akustiska meddelanden – 213.413.

Polasek, K, RMI – Bromsmagnetanordning, företrädesvis för induktionsmätare – 213.617.

Ahlberg, C F, SIB, Lindblom, G S B, SIB – Anordning för genomförande

av ett flertal tätt på varandra följande hastighetsmätningar – 213.671.

Krog-Jensen, E, VÄ/X/KfbC – Transistorsteg – 214.199.

Wallin, S-E, HF/X/Sdf – Kopplingsanordning för att påverka en elektrisk krets med hjälp av ett instruktionsord – 214.206.

Lapsevskis, V, VÄ/X/KbA, Svensson, Å B F, VÄ/X/KbC – Kontrollanordning för att upptäcka fel i ett automatiskt telekommunikationssystem, som styres medelst elektroniska styrorgan – 214.609.

Lundkvist, K, ÅR/Up – Elektromagnetiskt telefonrelä – 214.610.

Tronsli, S N, T/KxbC – Anordning vid långa telekommunikationsledningar – 214.612.

TRÅDSTUMPAR

BARNFEST I MÖLNDAL — KURS FÖR SKYDDSOMBUD
STOCKHOLMARNAS TELEFONERING
STILLFILMEN »LM-ÅRET 1966«

Den traditionella barnfesten vid MI i Mölndal hölls i år den 28 januari på Rondo i Fritidskommitténs regi. Och det blev ett verkligt rekordtagande med över 500 barn och vuxna, som bjöds på kaffe, saft, wienerbröd och tårta, allt efter ålder och smak. Den populära Lola satte fart på ungar och föräldrar och fick dem att glatt virvla runt på det jättestora dansgolvet. När luften gått ur de flesta, styrdes stegen till fiskdammen, där många köade förväntansfullt. Hacke Hackspett & Co visades på vita duken och då skrattade och tjöt man.

Söta flickor frestade med lotter, det blev mera lek och musik och till slut var det dags för två snälla tomtar att dela ut godispåsar till samtliga barn.

Arrangörerna – Å Johnsson, E Johansson och J Bill – vill genom Kontakten tacka för den synnerligen goda anslutningen. Det var roligt att vara arrangör!

*

Till Grisslehamns havsbad reste den 18 februari ca 40 skyddsombud inom LME för att under två dagar delta i en kurs arrangerad av Verkstadsklubben vid HF.

I det digra programmet medverkade kanslichefen E Thörnberg med ett föredrag om aktuella arbetarskyddsfrågor, huvudskyddsombudet Adolf Jansson och skyddsingenjör Otto Arvidsson, båda från LME, pratade intern skyddsverksamhet och företagets förtroendeläkare Nils Masreliez bidrog med frågor kring företagshälsovård-läkarvård. Sist bland talarna var konsulent R Wennberg med ett föredrag om det alkoholskade fria samhället.

Livligaste diskussionen kom efter dr Masreliez föredrag. Mycket viktigt ansåg kursdeltagarna det vara, att hälsovården inom ett företag innebär förebyggande åtgärder och uppföljning av hälsotillståndet hos de som är i produktionen.

Herr Wennbergs inlägg om alkoholproblemen gav naturligt nog upphov till engagerade samtal. Några lösningar kom man nog inte fram till utan fastslog att problemet är lika gammalt som alkoholen.

Vid kursavslutningen konstaterades ett så stort allmänt intresse att stärka motiv finns för ytterligare kurser av den här typen. Inspirerande är också verkstadsledningens positiva inställning till arbetarskyddsverksamheten. Bl. a. tillstyrktes

Verkstadsklubbens hemställan om ekonomiskt bidrag för kursen.

Betydligt visare och belättna med de kontakter man fått med andra ombud återvände delegaterna till Stockholm på söndagskvällen.

*

Om Stockholms alla telefonsamtal skulle kopplas manuellt av telefonister skulle halva Stockholms vuxna befolkning åtgå bara för denna uppgift. Detta blyxtbelyser den förändring som en förbättrad teknik och en omfattande investering i arbetsbesparande utrustning innebär, sa statssekreteraren i jordbruksdepartementet Ivan Eckersten vid en utställningsinvigning i Göteborg för någon tid sedan.

Uttalandet gör att man frågar sig, om det inte finns orter i landet som kräver att samtliga innevånare måste ställa upp som växeltelefonister. Något att fundera över på lediga stunder!

*

Det händer mycket på ett år och man glömmer lätt. Ett medel att friska upp minnet beträffande intressantare händelser inom koncernen utgör stillfilmen »LM-året 1966«, som med tillhörande ljudband framställts på reklamavdelningen. Den lämpar sig bl. a. för företagsnämnder och för avdelningsträffar och lånas ut antingen genom avd. HF/Rrp, tel. 2457, eller genom herr Jarl, HF/Dhu, tel. 3925.

Närvarande vid det 500:e sammanträdet inom T-STAKO var fr. v. Ola Ekholm, Sten Lindhe, Alf Almgren, Winston Foucard, P O Harris, Arne Holmberg samt Knut Axelsson.

T-STAKO jubilerar

T-STAKO, T-divisionens standardiseringskommitté, kunde se tillbaka på en 15-årig verksamhet, när ordföranden ing. Winston Foucard i slutet av febr. hade samlat ledamöterna till det 500:e sammanträdet.

En extra touche gavs dessutom åt jubilet genom att det var sista gången som ing. Foucard förde ordförandeklubban som aktiv STAKO-man. Han avtackades med en minnesgåva i form av ett »collage« med komponenter från tiden före T-STAKO samt ett löfte om att få presidiera igen för varje sammanträde med ett jämnt hundranummer.

Ing. Foucard avgick en vecka senare med pension efter 38 år i företaget och hade då fungerat som STAKO-ordförande i drygt 10 år och som ledamot alltsedan kommittén inledde sin verksamhet år 1952.

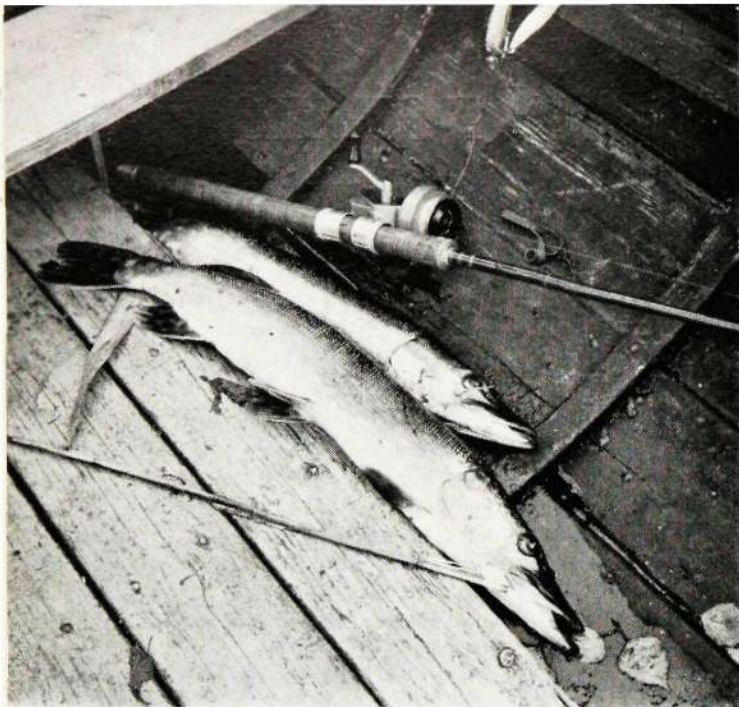
Tiden dessförinnan hade konstruktörerna, som ing. Foucard framhöll i sina avskedsord, visat en tilltagande benägenhet att gå sina egna, ibland mycket egna, vägar när det gällde att välja komponenter till sina konstruktioner. Man insåg att den växande floran måste begränsas till ett sortiment som hade ekonomiskt för-svarbara proportioner.

Sovringen och systematiseringen skulle skötas av ett team med representanter från konstruktions-, planerings- och komponentprovningens instanser.

Kommittén kallade sig till en början för STAKO, STA för standardisering och KO för kommitté. När idén senare vann spridning till andra delar av företaget och nya STAKO bildades blev det nödvändigt att tillfoga prefixet T-.

Som ordförande efter ing. Foucard utsågs ing. Alf Almgren och som ny medlem invaldes ing. Ingemar Gustafsson.

Trevligaste sättet att ta gädda nuförtiden är med lättspinn och tunn lina.

Min enda gammel-gädda

I vår sommarstuga i Simlångsdalen, vid Brearedssjöns norra strand, hänger ett gammalt skeddrag på en vägg. Det är ingen som näns ta bort det, för med detta »Reformdrag» är historien om min enda gammelgädda förknippad. Sedan den gäddan landades har det runnit mycket vatten genom Fylle-ån, det vattendrag som breder ut sig och bildar Simlången och Brearedssjön och som sedan fortsätter i ett smalare flöde förbi Marbäck och Snöstorp innan den gjuter sitt humusfärgade vatten i Laholmsbukten, fem kilometer söder om Halmstad.

Ja, Reformdraget användes sista gången den 31 juli 1924. På säkerligen mycket lösa grunder hade någon sagt att Brearedssjöns gäddor var stora, något som dock aldrig fiskebrodern Sören och jag kunnat konstatera när vi rodde runt sjön, fantiserande (och så gör vi väl än i dag) om den där stora gäddan som en gång skulle nappa i stället för de enstaka små, vilka kanske inte var lika matnyttiga som intresseväckande. Det var många eftermiddagar som vi hade tillbragt i ekan, tyst glidande förbi vassarna, men det ville aldrig bli något som bevisade att vi var riktigt fullödiga fiskare. Det var kanske fel tid på dagen? Det sades att de stora gäddorna helst hugger i soluppgången. Möjligen låg vårt misstag där?

Sagda dag ingick med strålände väder, vilket i högsta grad inbjöd den unge man som vaknade klockan fyra på morgonen, att se hur fisket förhöll sig vid den tidpunkten. Han tog alltså dragvindan med vidhängande tvinnad bomullslina, en gåva från Far, stoppade en smörgås i munnen, kilade ner till båten och sköt ut. Drag och lina släpptes sakta ut så fort båten tagit sig ut genom vassen.

Vindan med några meter reservlina låg snart på ekans botten. Fantasin smög sig ner cirka två meter under vattenytan där det förledande reformdraget gled fram längs vassarna och utövade sin årtagsrytmiska lockelse just på de där stora gäddorna. – Men klockan blev både fem och sex utan att fiskaren fick någon annan extra sysselsättning än att reda ut ett förargligt lintrassel, som den tvinnade bomullslinan hade naturlig benägenhet att ställa till.

Sedan dagens första tåg passerat klockan halv sju och båten manövrerats genom en ny vass började tvivlet infinna sig. Far påstod att fiskbeståndet i Brearedssjön och Simlången katastrofalt minskat när järnvägen kom dit i slutet på förra århundradet. (Om detta var riktigt bör väl omvänt gälla, att fisken kommer tillbaka nu 1967 när järnvägen har lagts ned!) Och medan tågens roll som allmänna samfärdsmedel och glädjespridare i Simlångsdalen vägdes mot deras fiskeförstörande verkan i våra två sjöar, hade ekan nått över sjön till vassen utanför Essmans utlopp mitt på södra stranden, ett av hävd reputerligt nappställe.

Nu är det nog för sent, det är för långt lidet på dagen, den bästa gäddaptiten bör ha stillats med några tjog lokala mörtar och det enda som kan företas är en lov bortemot Hjärtevadbro med ett svep genom ytterligare ett beprövat gäddställe!

Genom en felmanöver ror jag genom en samling näckrosblad och förutser en kommande bottenkänning. Jodå, när Reformdraget kan beräknas vara inne mellan näckrosbladen, rycker det mycket riktigt till ordentligt, precis enligt kalkylerna, och för att skydda linan innan båten hinner stanna, släpper jag vindan i

vattnet, bromsar med årorna, backar och går bak i aktern. Där ligger vindan och guppar fridfullt men just som jag skall gripa den, flyttar den sig en meter bakåt och stannar igen. Mystiskt! I alla fall får jag efter nya årtag grepp om vindan, tar in lina som läggs i slingor på båtbottnen. Om det nu var botten napp så har det tydligen lossnat av sig själv och om – nej – något riktigt napp kan det inte ha varit, linan gör ju absolut inget motstånd. Men vad är det som kommer upp i ytan? En stock?

Nej, det är ingen stock! Här är det rena allvaret, stornapp! En oanad dragkraft får linan att rinna ut mellan mina fingrar, man känner att det är något riktigt tungt i dess ända, det blir varmt så det bränns vid bromsningen, för fisken skall hela tiden arbeta mot ett kompakt och väl avvägt motstånd. Dragningen avtar, jag drar in lina, lina går genast ut igen i härliga sugningar än åt höger, än åt vänster och båda parter tar och ger för allt de är värda. Och nu, tio meter från båten, hoppar den största gädda jag någonsin sett, upp i luften, ilsket skakande huvudet för att bli av med krokarna. Skall det lyckas?

Donen håller emellertid och gäddan gör en ny lov, avslutad med ett dunk i ekans botten, jag får nästan böja ner huvudet i vattnet och sträcka handen långt under båten för att linan skall gå fri. Och småningom, efter den mest minnesvärda av alla fiskekamper, börjar gäddan på att mattas, kommer fram till aktern. Håv har jag förstås inte, så det gäller att ta den i gälarna. Sätter försiktigt dit en hand och ny rusning... Manövern upprepas och nu går det att dra Gammel-

Forts. på sid. 40

KONCERN- MÄSTERSKAP

KCM på skidor och i hockey-hockey arrangerades i år av SÖ den 18 och 19 februari. Tävlingarna genomfördes perfekt och deltagarna kände sig nöjda inte minst åt det förnämliga prishordet, som räckte till åt alla. Bilden t. h. visar SÖC disp. Erling med det för alltid erövrade lagpriset i hockey-hockey hos lagkaptenen »Putte» Andersson i SÖ.

Klubben i Karlskrona var värdfolk för ett rekordstort mästerskap den 4-5 mars i badminton, bordtennis, bowling, handboll och simning. Ett synnerligen välskött arrangemang i vårsolsglans.

SÖDERHAMN

Skidor

Söderhamnsfabriken hade sin vackra dag, när KCM gick av stapeln i Söderhamn, åtminstone om man ser resultatmässigt på det hela. Vädet var däremot rätt grått och småsnålt, vilket skapade en hel del vallningsbekymmer. Tävlingarna hade samlat 86 deltagare och gick i skogspartierna i närheten av Söderhamnsfabriken.

Damklassens tolv anmälda flickor var först i spår. HF:s favorittyngda Vivianne Jaktlund infriade förväntningarna, gjorde ett strongly lopp och vann övertygande mer än två minuter före Ingrid Persson, SÖ, som i sin tur kom drygt en och en halv minut före trean Britt-Marie Bergenstråle, också hon från SÖ. Fyra blev Gun Sundman, SÖ, och femma Aune Mäenpää, SRA.

I motionsklassen för herrar 5 km vann SÖ dubbelt genom Gunnar Olsson och Tore Jakobsson. Trea blev E Jonsson från Sundsvall, fyra Sten Svensson, HF, och femma Bengt Nyman, SÖ.

Säker mästare i äldre oldboysklassens 10 km blev Svante Söderholm, HF, med Sture Jansson, SRA, som tvåa. Bertil Eriksson, SÖ, kom på tredje plats. En värkande rygg gjorde att 1966 års mästare SÖ:s Erik Nyman hamnade först på sjätte plats.

Fem km körde yngre oldboysklassen. SKV:s Olle Sundell vann med över tolv minuter före Valter Engberg, SRA. En kvart senare gick trean Pento Kerovirta, KV, i mål. Sundells tid hade för övrigt räckt till en andra plats i seniorklassen!

Sju veteraner åkte tio km och först i mål kom Ragnar Brannerud, HF, med Karl Olov Andersson, BO, ej långt efter. Ganska sensationellt belade Erik Andersson, SÖ, tredje plats. Fyra kom Henry Forsberg, HF:s idrottsbas, och på femte plats Thore Johnsson, SÖ.

Juniorerna gav Söderhamn sin andra klassegger genom en överraskande fin körning av Sten-Olov Forslind. Hans skidtalang var inte känd, däremot har han

skapat sig ett namn som skicklig gevärsskytt. Kanske en blivande skidskyttmästare! Eino Mäenpää, SRA, kom tvåa och Kennet Svensson, också SRA, trea.

Den klass som tilldrog sig störst uppmärksamhet var givetvis seniornas. Sammanlagt ställde 22 deltagare upp och här visade sig arrangerande Söderhamn verkligen på styva linan genom att lägga beslag på de tre första platserna. Koncernmästare blev Karl-Erik Persson, som tidigare bl. a. varit distriktsmästare för juniorer i Hälsingland 1958 och 1959 samt kommit sjua i junior-SM. Han har till och med som junior slagit storåkaren Karl-Åke Asp från Mora. Han är f. ö. inte ensam skidkunnig i familjen. System Ingrid Persson kom tvåa i damklassen.

Tvåan bland SÖ-seniornas heter Åke Jönsson och trean Bernt Persson. KV:s Arne Hedberg kom fyra och Sören Thure, SÖ, blev femte man.

I lagtävlingen triumferade åter Söderhamn genom att belägga de två första platserna med HF på tredje och BO på fjärde.

Vi frågade HF:s idrottsledare Henry Forsberg, vad han tyckte om årets tävlingar: - Perfekt i alla avseenden, kommer spontant svaret. Vi återvänder gärna till Söderhamn.

Disp. Uno Erling, SÖC, delade ut priserna och fru Erling överräckte blommor till samtliga medaljörer. Vivian Jaktlund fick bl. a. en mycket originell »pigittare» med inlagda ornament i ramen, gjord av

Koncernmästare på skidor: fr. v. G Olsson, SÖ, motionsklassen; S O Forslind, SÖ, juniorer; S O Sandell, SKV, Yo; V Jaktlund, HF, damer; R Brannerud, HF, veteraner samt K E Persson, SÖ, seniorer.

trädrötter. Slutligen bör nämnas att ingen gick tomhänt från prisbordet. Alla startande fick pris.

Resultat:

Lagtävling: 1) SÖ lag I, 2.59.46, 2) SÖ lag II, 3) HF, 4) BO.

Damer, 5 km: 1) Vivian Jaktlund, HF, 28.56, 2) I Persson, SÖ, 3) B-M Bergenstråle, SÖ.

Herrar, motionsklass 5 km: 1) Gunnar Olsson, SÖ, 25.06, 2) T Jakobsson, SÖ, 3) E Jonsson, HF.

Äldre oldboys, 10 km: 1) Svante Söderholm, HF, 45.42, 2) S Jansson, SRA, 3) B Eriksson, SÖ.

Yngre oldboys, 15 km: 1) S O Sundell, SKV, 1.06.01, 2) V Engberg, SRA, 3) P Kerovirta, KV.

Veteraner, 10 km: 1) Ragnar Brannerud, HF, 49.45, 2) K-O Arvidsson, BO, 3) E Andersson, SÖ.

Juniorer, 10 km: 1) Sten-Olov Forslind, SÖ, 55.25, 2) E Mäenpää, SRA, 3) K Svensson, SRA.

Seniorer, 15 km: 1) Karl-Erik Persson, SÖ, 1.05.24, 2) Å Jönsson, SÖ, 3) B Persson, SÖ.

Hockey-hockey

Tävlingen var indelad i en A- och B-turnering och i A-turneringen, som gällde själva koncernmästerskapet ställde 9 lag upp. I B-turneringen kom endast 3 lag till spel. A delades upp i tre grupper, varvid slutsegrarna i varje grupp gjorde upp om själva mästerskapet i en finaltävling.

SÖ började starkt i sin grupp genom att slå Rifa med 7-1 i en mycket bra och välspelad match från båda sidor. Rifa tog sig sedan an SRA och den matchen vann Rifa med 4-1, varefter SÖ med samma siffror slog tillbaka SRA och blev därmed gruppsegrare.

I den andra gruppen möttes först HF och GR i en match som var mycket hård och oviss in i det sista. HF kunde slutligen triumfera med 3-1. Efter vila för Gröndal mötte laget sedan Vy. Visby som var med för första gången visade sig ha mycket kunnande och gjorde en riktigt bra match. När slutsignalen gick stod dock Gröndal som segrare med 6-4. Slutligen möttes Visby och HF. Stockholmarna, som var en av favoriterna till slutsegern, fick här spela på absoluta toppen av sin förmåga för att kunna klara segern med 3-1. Visby var en verkligt positiv överraskning, som nog vill ha ett ord med i laget vid nästa års mästerskap. Slutsegrare i grupp II alltså HF.

Bowlingkampen »Tampen»

Andersson (andre man fr. h.) lyssnar på protokollföraren Göran Karlsson, Ermi, med parkamraten i 2-mannalag Ottmar Mullner sittande i förgrunden.

Grupp III slutade med matchen SKV-BO, där SKV triumferade med 4-2 efter en rätt jämn tillställning. SKV vann sedan tämligen lätt över Sundsvall med 7-1. Bollmora hade heller inget besvär med SU och triumferade med klara 5-1. Klar för final SKV.

På söndagsmorgonen startade finalerna med de tre gruppsegrarna SÖ, HF och SKV. Första paret ut var SÖ mot HF, där HF tyvärr på grund av sjukdom saknade en av sina bästa spelare. Matchen gick i högt uppdrevet tempo med anfallen böljande fram och tillbaka i en mycket välspelad och just match. HF tog ledningen efter ca 3 min. spel, men SÖ lyckades snart kvittera och tog mer och mer hand om initiativet. Orken verkade tryta för HF:arna på slutet. Söderhamnslagets styrka låg i kondition och åk förmåga samt det faktum att samtliga spelare var så jämna, att ingen kan framhållas framför den andre. HF däremot var väl en liten besvikelse, då man väntat hårdare motstånd därifrån. SÖ vann så småningom matchen med 6-2. I den andra finalmatchen mellan HF och SKV ledde HF med 4-1 strax före halvtid, men SKV ville dock annat och utjämnade till 4-4 inom loppet av några minuter. I andra halvlek lyckades HF med två genombrott och fastställde slutresultatet till 6-4.

Konditionen avgjorde matchen SÖ-SKV. Starkt startande SKV tog ledningen med 1-0, men därmed var det slut med SKV:s målfabrikation. SÖ vann slutligen med hela 7-1 och var därmed koncernmästare. Genom sin seger tog laget hem vandringspriset för alltid. Tvåa kom HF och på tredje platsen hamnade SKV.

En eloge skall ges till samtliga spelare, då inget lag förföll till ojust spel. Domarna R Thorgren och A Persson förtjänar gott betyg och hade inga som helst svårigheter att skipa rättvisa.

Prisutdelningen förrättades omedelbart efter sista matchen på planen av disp. U Erling.

Resultat:

Koncernmästare A-turneringen: 1) SÖ, 2) HF, 3) SKV.

B-turneringen: 1) HF, 2) SÖ, 3) Rifa.

KARLSKRONA

Alla goda ting är 3, sa »Mexico» i sitt hälsningstal vid Vinterspelens samkväm i Karlskrona stadshotell den 4 mars inför 350 gäster med disp. Erik Olsson och kommunalrådet Kjell Eliasson med fru ar i spetsen. Han menade därmed 1956 års stora handbollsmästerskap, Vinterspelen 1963 med tre huvudgrenar och nu årets djärva satsning med fem grenar, som samlat över 500 aktiva – det största antal som någonsin deltagit i ett LME-mästerskap.

KA kavlade upp skjortärmarna och visade sin förmåga att bemästra en stortävling utan gnissel. Efter avslutningen strömmade idel beröm in och då värdarna dessutom rakade hem de stora mästerskapen och bara släppte fram HF i simningen och i handbollens B-turnering samt Mölndal i badminton kunde de trötta men glada ansvariga konstatera god PR för Karlskrona.

Badminton

Ett 40-tal av koncernens spelare ställde upp. MÖ:s B Nilsson försvarade med glans sitt mästerskap i huvudklassen – herrsingeln – från förra året genom att finalbesegra K Rosman, DKB, i två set. Det nyuppsatta vandringspriset i herrdubbeln erövdades av paret B Nilsson/L Larsson, MÖ.

Resultat:

Herrsingel, klass I: 1) B Nilsson, MÖ, 2) K Rosman, DKB, Malmö, 3) B Johansson, KA.

Herrdubbel: 1) B Nilsson/L Larsson, MÖ, 2) A Sjöstrand/I Sjöstedt, Kh, 3) B Lundin/J Lagerman, DKB, Solna.

Herrsingel, oldboys: 1) T Sundqvist, DKB, Solna, 2) L Sandberg, KA.

Damsingel: 1) K Hall, BO, 2) A Fürst, SIB.

Herrsingel, nybörjare: 1) R Nyman, DKB, Solna, 2) H Törnqvist, DKB, Malmö, 3) F Lund, Ng.

Bordtennis

Mitt uppe i allt arbete som tävlingsorganisatör gjorde Hasse Svensson en uppskattad bravad genom att inte bara ta hem singeln utan också seniornas dubbel tillsammans med Rune Johannisson. Hasses prestation hade så när kvalificerat honom för disp. Olssons hederspris, men han fick nöja sig med en grann blomsterbukett.

I motionsklassen dominerade KA genom att få in 6 av 8 lag. Rifa triumferade i både dam- och juniorklassen genom G Thorsén resp. E Andersson.

Resultat:

Singel, seniorer: 1) H Svensson, KA, 2) A Pettersson, MÖ, 3) K Nilsson, Ng.

Herrdubbel, seniorer: 1) H Svensson/R Johannisson, KA, 2) R Flygare/K Nilsson, Ng, 3) S Skedebäck/G Thorsén, Rifa.

Singel, juniorer: 1) E Andersson, Rifa, 2) S Svensson, KA.

Singel, ordboys: 1) K Nilsson, Ng, 2) N Wahlberg, HF, 3) S Skedebäck, Rifa.

Singel, damer: 1) G Thorsén, Rifa, 2) B Hall, BO, 3) E Karlsson, Gränna.

Motionsklassen (ej KCM): 1) L Fransson, KA, 2) L Hansson, KA, 3) C Langhammar, HF.

Bowling

Tävlingarna blev resultatmässigt goda med den största överraskningen i att KA tog två av de tre mästerskap som stod på spel.

Den förnämsta prestationen – som resulterade i disp. Olssons hederspris för bästa insats i hela Vinterspelen – gjorde Gösta »Tampen» Andersson, som redan första dagen med 1 536 poäng visade sin

höga klass. Tvåan A Adeby, HF, låg hela 83 pinnar efter. »Tampen» segrade sedan tillsammans med O Müllner i 2-manna, klass II, men inte nog med det utan han slog tillbaka HF:s lag i 4-manna tillsammans med Sten och Ingmar Johansson samt Müllner med 206 poäng.

Resultat:

Individuellt, klass I: 1) A Adeby, HF, 1 480, 2) K Hurtig, BO, 3) N Lundborg, HF.

Individuellt, klass II: 1) Gösta Andersson, KA, 1 563, 2) L Å Andersson, HF, 3) G Högström, HF.

Individuellt, klass III: 1) Jan Larsson, Ermi, 1 375, 2) A Lindström, SIB, 3) L Håkansson, MÖ.

2-mannalag, klass I: 1) Allan Adeby/Arne Adeby, HF lag 2, 1 482, 2) S Johansson/I Johansson, KA, 3) N Lundborg/G Löwén, HF lag I.

2-mannalag, klass II: 1) G Andersson/O Müllner, KA, 1 381, 2) L Björklund/E Andreasson, SIB, 3) N Kullberg/L Lundberg, Oskarshamn.

2-mannalag, klass III: 1) M Pettersson/L Håkansson, MÖ lag 4, 1 247, 2) I Larsson/L A Johansson, Ermi, 3) A Lindström/S Näslund, SIB.

4-mannalag: 1) KA (S Johansson, J Johansson, G Andersson, O Müllner), 2 968, 2) HF lag 1, 3) LMS, Malmö

Högsta enkelserie: G Högström, HF, 250.

Handboll

Överraskande många lag hade anmält sig – några uteblev dock på grund av sjukdom. Sammanlagt spelades 40 matcher i de olika klasserna.

En hård match i A-klassen gick mellan HF och KA och var oviss ända in i det sista, men KA med sju man kvar från KCM 1963 kämpade väl och lyckades knipa mästartiteln. Ermi gjorde också bra ifrån sig och blev tvåa.

Damklassen gick till HF:s charmant spelade lag, som troligen inte skulle göra bort sig i allsvenskt seriespel.

Resultat:

Herrar, grupp A:

KA	.....	5	5	0	0	67-27	10
Ermi	.....	5	3	1	1	49-27	7
HF	.....	5	3	1	1	49-36	7

Damer, grupp I:

Ermi	.....	3	3	0	0	16- 6	6
KA	.....	3	2	0	1	11- 4	4
Rifa	.....	3	1	0	2	12-13	2

Damer, grupp II:

HF	.....	2	2	0	0	15-1	4
SRA SF	.....	2	1	0	1	7-4	2

Damer, final: 1) HF, 2) Ermi, 3) SRA SF.

Herrar, grupp I:

KA lag 2	.....	3	2	1	0	18- 7	6
Rifa	.....	3	2	0	1	16-14	4
Ermi lag 2	....	3	1	1	1	21-12	3

Herrar, grupp II:

HF lag 2	.....	3	3	0	0	22- 8	6
KA lag 3	.....	3	1	0	2	19-21	2
Ronneby	....	3	1	0	2	14-19	2

Herrar, final: 1) HF lag 2, 2) KA lag 2, 3) KA lag 3.

KA:s segrande handbollslag. Stående från vänster: Arne Nilsson, Karl-Evert Wallin, Carlo Emilsson, Alf Rosendahl, Monney Sjöberg, Egon Sjöblom; sittande från vänster: Leif Kristoffersson, Sven-Olof Olausson, Sven-Erik Sollerborn, Goy Åkesson, Lars-Erik Alexandersson, Krister Pettersson.

Koncernmästaren G Ramström, som tidigare tävlat för KA men nu representerar HF, känner sig nöjd med tiden som kollar upp av en funktionär.

Hjälpfonden höjer bidragen

Telefonaktiebolaget L M Ericssons arbetsares hjälpfond beslöt vid ett sammanträde den 27 januari att höja kvartalsbidraget vid långvarig arbetsoförmåga med 25 kronor till 200 kronor. För arbetare under 18 år sker en höjning med 20 kronor till 110 kronor.

Styrelsen beslöt samtidigt att minska karenstiden från sex till fyra månader.

Ändringarna trädde i kraft den 1 februari.

Simning

Simmarna avverkade sina mästerskap i Flottans simhall och med hjälp av sakkunniga starters och tidtagare från Karlskrona Simsällskap gick tävlingarna undan och mästare korades på löpande barn. Glädjande var att återse Karlskronapojken Georg Ramström, nu tävlande för HF, forsa fram i bassängen och ta hem seniorernas frisim på ypperliga 30,3. K. Boman, GR, segrade i bröstoldboys på den goda tiden 43,2. KA:s Uno Svensson, som snart skall passera 50-årsstreck, kämpade sig in på en hedrande 3:e plats, och i frisimmet för oldboys höll Bernt Holgersson, KA, undan för Günence, HF.

Lagkapppen i seniorklassen blev en sekundstrid med HF som segrare före KA. Samma sak upprepades i oldboyslagkapppen och därmed kunde HF återvända till Stockholm med 4 mästerskapstitlar.

Resultat:

50 m fritt, seniorer: 1) G Ramström, HF, 30,3, 2) J Thörnell, HF, 3) K Sundström, BO.

50 m bröst, oldboys: 1) K Boman, GR, 43,2, 2) S Britts, HF, 3) U Svensson, KA.

100 m bröst, seniorer: 1) J Thörnell, HF, 1,27,1, 2) R Lindqvist, HF, 3) B Persson, KA.

50 m fritt, oldboys: 1) B Holgersson, KA, 35,5, 2) S Günenc, HF, 3) O Mattsson, Ry.

Lag, seniorer, 3 x 50 m fritt: 1) HF (Karlberg, Ramström, Thörnell), 1,36,5, 2) KA, 3) SIB.

Lag, oldboys, 3 x 50 m fritt: HF (Britts, Günenc, Wathén), 1,57,1, 2) KA, 3) SIB.

Fördelning av medaljpoäng: 1) HF, 20, 2) Ka, 9, 3) GR, 3, 4) SIB, 2.

Fördelning av KCM: 1) HF, 4, 2) KA, 1, 3) GR, 1.

MIN ENDA GAMMELGÄDDA

Forts. från sid. 36

gäddan upp i båten, min första storgädda! Med ett mordiskt jättegäp, som jag aktar mig att komma nära med fingrarna, ligger hon där på båtens botten och tittar dolskt på mig innan jag sätter en lång jaktkniv i nacken på henne. Hon sprattlar i avtagande dödsryckningar. Jag tar ut Reformdraget baklänges genom gälöppningen, en av trekrokens delar hade lagt sig fast kring en av gälbågarna. Ja, det var inte tu tal om saken att gammalgäddan var ordentligt krokad.

Dagen lovar att bli strålande och här sitter jag, så lycklig som någonsin en fjortonåring kan bli, och har upplevt den kamp vars like jag hoppas många gånger skall återkomma. Jag vet att från detta ögonblick skall intresset bli livslångt för fiskesport i alla dess former. Brearedssjöns gammalgädda offrade sitt liv för att värva en fiskets entusiast, som nu sitter i högsommarsol och ror hem, ivrig att visa vad Brearedssjön någon gång kan ge.

Ja, det var en stolt fiskare som den dagen förevisade sitt byte för kamraten Sören och alla de intresserade ungdomar, släktingar och vänner som genom under rättelseväsendet hade fått reda på fiskafänget. Far fyllde på kassan med en tia, ett för den tiden högst aktningvärt belopp, och vid saften vid elvatiden lästes »Gammalgäddan i vassviken» för en skara ungdomar. Karl-Erik Forsslunds sago-gädda var visserligen större än min, men så hade den tagits i ryssja, men nog var det väl ändå förnämligare att ta gäddan på drag! Ja, på Reformdraget där på väggen!

Gäddan var 95 cm lång och vägde 7,3 kilo.

Sommaren 1964 var jag ute i kanot och hasplade lättspinn i Brearedssjön, all-

VI TACKAR

... för födelsedagshyllningar

Brandmästaren vid HF
Torsten Carlson, HF/X/Edl
Edit Ericsson, HF/X/Bfar
Einar Göransson, HF/X/Iss
Torsten Hällström, HF/X/SemC
Margit Larsson, HF/It
Stig Larsson, T/KroC
Hans Lyngskog, HF/Vt 11, Vt 27
Lars Nilson, HF/Laa
Kurt Ohlson, T/FodC
Nils Palmgren, f. d. HF/avd. C
Fritz Peterson, HF/Vbd
Nils Robertsson, KV/Vkk
Gustaf Rydberg KV/Kl
Erik Sterner, HF/X/Br
Gösta Thames, HF/G/AA
Ture Trygg, HF/X/Zo
John Wulff, HF/Vt 15

... för annan vänlighet

Allan Andersson, HF/Vp
Sven och Bertha Bengtzeli, f. d. HF/
Vt 15 och T/Krr
Winston Foucard, f. d. T/Krx
Kjell och Berit Hellström, HF/Lee
Hildegard Johansson, KV/Vt 11
Rolf och Hildegard Pragsten, HF/X/Alk

... för vänligt deltagande

vid min makes och vår faders, Elmar
Umblia, BO/UmngC, bortgång
Sanda Umblia, Barnen

vid min makes, vår faders och farfars,
Carl Alfred Eklund, bortgång

Disa Eklund, Barn, Barnbarn
vid min makes, Axel Rydströms, bort-
gång

Helga Rydström
vid min makes, Axel Rydströms, HF/Vt
39, bortgång

Hilde Håkansson
vid min makes, dotters och mågs, Per
Pontus Wahlsten, f. d. HF/Vbt, bortgång
Rosa, Dagmar och Georg

deles vid Essmans utlopp. Något grovt nappade och under den för en sportfiskare så extatiska kampen började kano-ten att i vinden närma sig vatten. Det krävdes paddling för att komma ut igen och under denna procedur fick bytet slak lina och släppte den vasskyddade kro-ken. Den lilla skedens enda krok låg tyd-ligen inte kring någon gälbage denna gång! Ett par dar senare berättade jag mitt missöde för Sören och försökte en- tusiasmera honom för att göra ett för- sök att få fast den förlorade gäddan. »Det är ingen idé» sade Sören, »ett sånt napp får du bara vart fyrtionde år!»

Lars Mjöberg